

Gezamenlijke Persverklaring gemeenten Velsen, Heemskerk, Beverwijk

***RIVM-rapport biedt houvast voor toekomstig beleid* Meer doelmatige meting voor volksgezondheid inzet van gemeenten**

Vandaag heeft minister Cramer van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM) de resultaten van het onderzoek naar de uitstoot van Corus naar de Tweede Kamer gestuurd. Het onderzoek is uitgevoerd door het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) naar aanleiding van de uitzending van Zembla van mei 2008. De colleges van de gemeenten Beverwijk, Velsen en Heemskerk hebben gezamenlijk een reactie opgesteld op de aanbevelingen van de minister. In deze aanbevelingen wordt met name ingegaan op de verantwoordelijkheid van de gemeenten op het gebied van milieu en gezondheid. Naast Corus worden als bronnen van fijn stof genoemd wegverkeer en zeescheepvaart.

Onderzoek

De uitzending van Zembla in 2008 heeft ongerustheid veroorzaakt onder de bewoners van de IJmond. In de uitzending werd een direct verband gelegd tussen de uitstoot van stoffen door staalfabriek Corus en het voorkomen van kanker in de regio. De gemeenten Beverwijk, Velsen en Heemskerk hebben, evenals het onderzoeksinstituut Lampi, afstand genomen van de wijze waarop Zembla de feiten presenteerde.

Wel konden zij zich vinden in de keuze van minister Cramer van VROM, die naar aanleiding van de uitzending en de daarover gestelde vragen in de Tweede Kamer, het RIVM opdracht heeft gegeven te onderzoeken in hoeverre de uitstoot van Corus van invloed is op de gezondheid van de omwonenden.

De colleges van de gemeenten spreken hun waardering uit over het zeer gedegen onderzoek van het RIVM, waarvan het rapport vandaag is gepubliceerd. De gemeenten hebben gestimuleerd dat het onderzoek plaats vond in samenwerking met een breed samengestelde klankbordgroep. In de klankbordgroep zaten naast de overheid ook vertegenwoordigers van de Dorpsraad Wijk aan Zee en Corus. De conclusie uit het rapport dat longkanker vaker voorkomt in sommige delen van de IJmond is zorgelijk, maar niet nieuw. Het Kankerincidentie-onderzoek van GGD Kennemerland uit 2007 had dit al aangetoond.

Ook zijn de colleges zich bewust van het feit dat de IJmond voor wat betreft de luchtkwaliteit een zwaarbelaste regio is. Om die reden wordt voortdurend de balans gezocht tussen de leefbaarheid, bereikbaarheid en de noodzakelijke economische ontwikkelingen in de regio. Afspraken daarover zijn onder andere vastgelegd in de Intentieovereenkomst Wonen en Werken in de IJmond.

Belangrijkste conclusie uit het rapport is dat het verhoogde aantal gevallen van longkanker voor het merendeel veroorzaakt lijkt te worden door de rookgewoonten van de inwoners van de IJmond. Een klein deel zou mogelijk kunnen worden toegeschreven aan de vroegere uitstoot van kankerverwekkende stoffen van Corus. Ook andere bronnen van fijn stof, zoals verkeer, scheepvaart, andere industrie en beroepsmatige blootstelling kunnen de extra gevallen van longkanker veroorzaakt hebben. Er blijven echter te veel onzekerheden om stellige conclusies te trekken over de oorzaak van het verhoogd optreden van longkanker in de IJmond, zo stelt het RIVM.

Reactie gemeenten

Milieu

Zoals weergegeven in het RIVM-rapport heeft de IJmond te maken met veel verschillende bronnen die de luchtkwaliteit nadelig beïnvloeden: Corus, gelegen midden in het stedelijke gebied van Beverwijk, Heemskerk en Velsen, de aan Corus gelieerde en overige industrie, (vracht)verkeer en (zee)scheepvaart. Daarnaast zijn grote delen van de IJmond gelegen binnen de directe contouren van de luchthaven Schiphol.

Uit de rapporten blijkt dat de huidige luchtkwaliteit in de IJmond bijna geheel voldoet aan de wettelijke milieunormen. Het voldoen aan de grenswaarden betekent niet dat er geen gezondheidseffecten kunnen optreden. Om die reden wensen de gemeenten een intensieve samenwerking van de beleidsvelden milieu en gezondheid, waar dit onderzoek een eerste aanzet van is. Vanwege het belang van het samenvallen van volksgezondheid en milieu willen zij het meetnet uitbreiden.

De colleges zijn het met de minister eens dat het nodig is om ruimte te kunnen scheppen voor nieuwe ontwikkelingen. Daarbij denken de colleges aan ruimte voor woningbouw, noodzakelijke ontwikkelingen voor de economie en de instandhouding van de werkgelegenheid en om de groei van de mobiliteit het hoofd te bieden.

Het Milieubeleidsplan 2008-2012 en het actieplan Luchtkwaliteit, vastgesteld door de gemeenten biedt de kaders voor het treffen van maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit in de gemeenten Beverwijk, Velsen en Heemskerk. De gemeenten zetten voor de komende jaren onder andere in op doorstroming van het verkeer, het stimuleren van aardgas als brandstof voor motorvoertuigen, snelheidsregulering op de A22, schoon openbaar vervoer en stimulering van gebruik van de fiets. Daarnaast hebben de gemeenten hun beleid op het gebied van duurzaam bouwen geconcretiseerd en wordt er stevig ingezet op het stimuleren van het gebruik van schone energie.

Concrete verbetering van de verkeerscirculatie wordt bereikt met de aanleg van de Westelijke Randweg, waardoor verkeer richting Corus, Business Park Ymond en Wijk aan Zee niet meer door de binnenstad van Beverwijk hoeft. Onderzoek wordt gedaan naar bestaande knelpunten als de Velsertaverse en de havenroute IJmuiden, waar de luchtkwaliteit in hoofdzaak wordt bepaald door het grote aandeel van het vrachtverkeer. De toename van het verkeer op A9-A22 en de toenemende congestie op deze wegen vragen om een snelle besluitvorming over de aansluiting A8 en A9.

Gezondheid

GGD Kennemerland brengt gezondheidseffecten in beeld los van de milieunormen. In het kader van de Wet Publieke Gezondheid hebben gemeenten en GGD'en sinds enkele jaren de verplichting om de algemene gezondheidssituatie in kaart te brengen. GGD Kennemerland monitort met behulp van een gezondheidsenquête elke vier jaar de gehele bevolking en jaarlijks een specifieke leeftijdsgroep. Binnenkort verschijnt een volwassenenenquête, waarin ook vragen zijn gesteld over milieu en gezondheid. Deze gaan over ervaren gezondheidsklachten en over hinder en ongerustheid.

De minister adviseert het RIVM om in contact te treden met GGD Kennemerland om te bezien hoe in overleg met de gemeenten tot een nog doelmatiger monitoring van de gezondheid in de IJmond te komen.

Meetpunten

De gemeenten Heemskerk, Beverwijk en Velsen zijn van mening dat er een gedegen analyse dient te komen van de wijze waarop wordt gemeten en welke stoffen er worden gemeten. De huidige meetpunten zijn vooral ingericht om te bezien of maatregelen uit de vergunning leiden tot vermindering van de uitstoot (handhaving). Extra meetpunten moeten een exacter beeld geven van de problematiek. Daarnaast dient het meetnet zodanig te worden ingericht dat de resultaten ook aanvullende gegevens bevatten om mogelijke

conclusies te trekken over gevolgen voor de gezondheid (meten van stoffen die de gezondheid beïnvloeden). De colleges zijn het met de minister eens dat het noodzakelijk is om op korte termijn te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om het meetnet te optimaliseren voor wat betreft meetlocaties, meetapparatuur, meetfrequentie en te meten stoffen. De colleges achten het wenselijk om jaarlijks de meetgegevens vanuit het meetnet IJmond door GGD Kennemerland te laten analyseren en te laten beoordelen op gezondheidkundige aspecten.

Klankbordgroep

De colleges zijn van mening dat de communicatie met de bewoners over gezondheidsaspecten en specifiek het verhoogd voorkomen van longkanker de komende jaren voortgezet moet worden. De gemeenten willen onderzoeken of de klankbordgroep hierin een rol kan vervullen. Hiertoe kan de klankbordgroep worden uitgebreid en versterkt. Het voortzetten van de klankbordgroep biedt ook kansen bij het volgen van de ontwikkelingen zoals die zijn overeengekomen in de Intentieovereenkomst Wonen en Werken in de IJmond.

Informatieavond bewoners IJmond

Op woensdag 7 oktober 2009 organiseren de gemeenten een informatieavond voor de bewoners van de IJmond over de resultaten van het onderzoek. De gemeenten hebben hiervoor sprekers uitgenodigd van RIVM, VROM en provincie Noord-Holland. Namens de gemeenten zullen spreken vertegenwoordigers van de gemeenschappelijke Milieudienst IJmond en GGD Kennemerland. Ook Corus zal vertegenwoordigd zijn. De avond vindt plaats in het Kennemer Theater, Kerkplein 1, Beverwijk. Aanvang 19.30 uur.

Beverwijk, 1 oktober 2009